

Valdybos pirmininko pranešimo pasakyto 2023 04 21 Visuotinio narių susirinkimo metu santrauka.

Ataskaitos neskaitysiu tik ją pristatysiu t. y. papasakosiu apie ją. Kadangi ataskaitos tekstas yra paskelbtas internetinėje svetainėje ir jį tikriausiai visi perskaitėte, todėl tik pakalbėsiu apie ataskaitą.

Ataskaitoje, kaip ir daugumoje dokumentų, pirmiausia pateikiami sąvokų apibrėžimai. Aprašyta kas yra kredito unija, kas yra jos valdyba ir kas yra valdybos ataskaita. Toliau pateikiama informacija ką veikė valdyba per ataskaitinį laikotarpį ir kokie tos veiklos rezultatai.

Ataskaitos tekste dėmesį gali patrukti kredito unijos apibrėžimas arba aiškinimas kas yra kredito unija. Dėl kredito unijos sampratos vyksta tyli bet aštri diskusija. Kasmet visuotinio narių susirinkimo metu, kartu su kita dalomąja medžiaga buvo dalinamos tokios geltonos knygelės pavadinimu „Alytaus kredito unija Kas tai?“ Tai aprašas kas iš tikrųjų yra ta kredito unija. Tačiau buvo suprata, kad tas kredito unijos apibrėžimas ir toks aiškinimas, koks yra toje knygelėje, jau neatitinka Lietuvos centrinės kredito unijos ir Lietuvos banko sampratos apie unijas ir visą kredito unijų sistemą. Knygelėje dėstoma informacija neatitinka LCKU ir LB sampratos kokią misiją atlieka unijos, kas formuoja unijų kapitalą, kieno interesus tenkina, atstovauja bei gina kredito unijos. Skiriasi suvokimas kieno kapitalo dėka kredito unijos atsirado, kieno kapitalo dėka veikia ir kieno valioje norėtų likti kredito unijos ir visa sistema. Todėl tos geltonos knygelės jau daugiau nebus dauginamos ir dalinamos. Dar keletas egzempliorių yra archyve. Tai liks tik kaip muziejinis daiktas. Jei kas dar ją turite nesudeginę, tai galite pasisaugoti kaip ateities kredito unijų ideologijos neatitinkančią vertybę. Be to visuomet prieš Visuotinius susirinkimus buvo rodomas toks kredito unijas pristatantis filmukas, kuris buvo sukurtas kredito unijų kūrimosi pradžioje. Filmukas sukeldavo teigiamas emocijas. Jis baigdavosi plojimais. Tai tas filmukas jau daugiau taip pat nebus rodomas.

Nors kai kam iš valdymo organų ir administracijos narių toks kredito unijos apibrėžimas visuomet nepatiko ir kėlė pyktį, tačiau vistiek visų laikų Alytaus kredito unijos Valdybos ataskaitose šis Alytaus kredito

unijos apibrėžimas buvo. Jis kol kas yra ir šioje, už 2022 m. valdybos ataskaitoje. Gali būti, kad po šio išsakyto teksto, ateities ataskaitose bus jau kitas, kitoks kredito unijos apibrėžimas ir kredito unijos sąvokos aiškinimas.

Nesvarbu koks, kada buvo ar bus kredito unijos apibrėžimas ir misijos aiškinimas, tačiau atsakomybę už unijos egzistenciją ir buvimo pasekmes prisiimantis valdymo organas (valdyba) turės būti. Dėl to toliau ataskaitoje yra aprašyta kas yra kredito unijos valdyba, kokia jos misija, kokie asmenys sudarė valdybą. Valdybos pareiga organizuoti kredito unijos misijos įgyvendinimą, ir kaip jau minėta, prisiimti atsakomybę už unijos veiklos pasekmes.

Dar toliau yra pateikiamas pačios ataskaitos apibrėžimas. Parašyta kad valdybos ataskaita – tai informacijos ir duomenų apie kredito unijos valdybos veiklą, priimtus sprendimus ir pasiektus rezultatus visuma.

Praėjusiais metais, VNS metu buvo paminėta, kad nors kredito unijos veika labai reglamentuota, yra aprašymai kaip kiekvienu momentu turi elgtis unijos vadovai bei darbuotojai, kokius sprendimus privalo priimti vadovai ir darbuotojai esant įvairioms aplinkybėms ir jokios savos iniciatyvos bei kūrybos priimant sprendimus bei atliekant veiksmus nei unijos vadovai, nei darbuotojai neturi teisės. Priimant kokius nors sprendimus ir atliekant veiksmus, valdymo organų nariai bei administracijos darbuotojai visuomet privalo vadovautis tik reglamentais, veikti tik pagal patvirtintas instrukcijas arba konsultuotis su LCKU specialistais. Tačiau kaip turi atrodyti valdybos teikiama VNS ui ataskaita, kokie duomenys, kokia informacija ir kokia forma ji turi būti pateikiama VNS ui, kol kas tokio aprašo nėra. Valdybos darbo reglamente yra tik nurodyta, kad už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui - ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba privalo paruošti rašytinę Kredito unijos veiklos ir valdybos darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 10 dienų iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti valdybos veiklą. Neabejoju, kad aprašas kaip turėtų atrodyti valdybos pateikiama VNS ataskaita gali atsirasti. Juk negali būti, kad visuomet bus laisvė valdybai ir pranešėjui savo nuožiūra teikti informaciją Visuotiniam narių susirinkimui ir visada bus laisvė ją komentuoti savo nuožiūra. Kol dar yra laisvė valdybai ir pristatančiajam

savo nuožiūra VNS ui teikti duomenis ir informaciją, kasmet ruošiant ataskaitą vis galvojama ką svarbiausio reiktų pasakyti valdybos veiklos ataskaitoje. Norisi pasakyti tai, kas labiausiai įsimintina, kas svarbiausia įvyko per ataskaitinį laikotarpį ir kas įdomu valdybai, ir kas gali būti įdomu visiems unijos nariams.

Nagrinėjant Centrinės kredito unijos atsiliepimus apie vadovų tarnybų paruoštas ataskaitas, nagrinėjant LCKU pateikiamų ataskaitų vertinimus, susidaro įspūdis, kad gera ataskaita ta, kurioje daug konkrečių septynženklių skaičių, lentelių, įžvalgų ir kritikos sau bei aplinkiniams.

Pristatoma valdybos ataskaita ta prasme yra vidutinė, nes joje daug optimizmo, pozityvo, nėra konkrečių septynženklių skaičių bei lentelių ir mažai kritikos, todėl kad ataskaitos rengėjai ir sudarytojai mato tik stabilią kredito unijos veiklą ir puikius Alytaus kredito unijos veiklos rezultatus.

Ataskaitoje pateikiama informaciją apie unijos valdybos veiklas, apie svarbiausius 2022-tų metų įvykius ir tai ko nebuvo ankstesniais metais:

Apie nuveiktus darbus.

1. Patalpų remontas

Pirmą ataskaitinių metų ketvirtį buvo užbaigtas, dar 2021 m. pradėtas ir pusę metų užtrukęs, unijos būstinės patalpų remontas. Buvo pakeisti langai ir durys, pakeista grindų danga ir pakabinamų lubų plokštės, perdažytos sienos, atlikta virtuvės ir VC rekonstrukcija, sutvarkytas apšvietimas. Dabar patalpos šviesios ir jaukios. Konkursą laimėjo ir remonto darbus atliko namą aptarnaujanti bendrovė „Alytaus butų ūkis“.

2. KU patikra ir pasekmės

Užbaigus patalpų remontą, antrą ataskaitinių metų ketvirtį Alytaus kredito unijos veiklą inspektavo (tikrino) Lietuvos centrinės kredito unijos priežiūros departamento specialistai. Patikra vyko nuo 2022 balandžio 26 d. iki gegužės 23 d. Tai buvo planinis veiklos patikrinimas. Tokie unijų veiklos planiniai patikrinimai atliekami maždaug kas penkeri metai. Buvo tikrinama šios veiklos sritys:

Kredito unijos valdymas;

Vidaus kontrolės Organizavimas;

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimas;

Kredito rizikos valdymas;

Buhalterinė apskaita.

2022 06 10 buvo surašyta ir pateikta Alytaus kredito unijos veiklos vertinimo ataskaita ir tikrinimo metu nustatytų trūkumų ataskaita. Ataskaitoje pateikti nustatyti pagrindiniai kredito unijos veiklos trūkumai. Trūkumų nustatyta beveik visose veiklos srityse. Viso 20. Daugiausia trūkumų nustatyta ir pastabų gavome už tai, kad buvo nepakankamas dėmesys skiriamas procesų dokumentavimui ir nepakankamas dėmesys skirtas Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijai. Nors posėdžių metu yra aptarinėjamos ir vertinamos kredito unijos veiklos rizikos, priimami sprendimai, tačiau dažnai tokie svarstymai nefiksuojami protokoluose kaip nereikšmingi. Tikrintojai vertina formaliai. Jei nėra užprotokuluota, vadinasi nebuvo svarstoma, nors rizikų valdymui priemonės numatomos ir taikomos (įgyvendinamos) ir visi veiklos rizikos rodikliai vykdomi. Tai reiškia, kad nors neformalizuojami, tačiau unijos veiklos procesai valdomi sėkmingai.

Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos funkciją visoms kredito įstaigoms priskyre valstybė. Šios funkcijos vykdymą atidžiai stebi ir kontroliuoja.

2021–2022 m. Lietuvos bankas už netinkamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų laikymąsi paskyrė daugiau kaip 1,5 mln. eurų piniginių baudų, o taip pat panaikino tris finansų įstaigų licencijas. Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba (toliau – FNTT) 2022 m. už tokių reikalavimų pažeidimus nubaudė 25 įmones.

Nuobaudos dėl PPTF prevencijos dažnai buvo nulemtos dėl netinkamos vidaus kontrolės. Vienas sudėtinių vidaus kontrolės elementų yra kompetentingi darbuotojai ir aiškiai nustatytos jų atsakomybės, funkcijos, jų atskyrimas ir paskirstymas. Tai galioja visoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų dydžio ir veiklos pobūdžio.

PPTF prevencijos funkcijos įgyvendinimui Alytaus kredito unija yra sudariusi sutartį su Centrine kredito unija.

Už patikrinimo metu nustatytus trūkumus mūsų kredito unijai taip pat buvo paskirta bauda. Baudą sumokėjome į LCKU Stabilizacijos fondą.

Patikrinimo metu nustatytų trūkumų šalinimui buvo sudarytas ir 2022 06 23 Valdybos patvirtintas Veiklos patikrinimo metu nustatytų trūkumų šalinimo planas. Plane numatyti atsakingi asmenys už kiekvieną plano punkto įgyvendinimą, už trūkumo ištaisymą. Nustatyti trūkumai pagal patvirtintą planą pašalinti per trečią ketvirtį.

Įgyvendinant trūkumų šalinimo planą didžiausias dėmesys buvo skirtas dokumentavimui (protokolavimui) ir PPTF prevencijos priemonėms. Viena iš jų „pažink savo klientą“. Visus metus raginame narius atvykti į kredito uniją ir atsinaujinti pateikti aktualius anketinius duomenis (atnaujinti savo anketas). Didžioji dalis atvyko atnaujino. Tačiau dalis narių nereagavo į raginimus, neatsiliepė, nepavyko susisiekti nurodytais adresais. Geroji pusė šio proceso yra ta, kad susiskaičiavome kiek mūsų yra, kiek narių naudojasi ir planuoja naudotis kredito unijos paslaugomis. Ir kas iš narių nelaiko savęs kredito unijos nariu nesinaudoja ir neplanuoja naudotis unijos finansinėmis paslaugomis. Todėl buvo sudarytas narių sąrašas narių, kuriuos siūloma braukti iš narių sąrašo ir jų pajinius įnašus perkelti į jiems atidarytas naujas grąžintinių pajų sąskaitas.

Kita PPTF prevencijos įgyvendinimo pasekmė yra tai kad, mažinant pinigų plovimo kredito unijoje riziką, valdybos sprendimu, nuo liepos pirmos buvo visiškai atsisakyta grynujų pinigų operacijų kredito unijoje. Geroji pusė šio reikalo yra ta, kad buvo išduota daug mokėjimo kortelių ir sudaryta labai daug internetinės bankininkystės sutarčių. Trečio ketvirčio pabaigoje Alytaus kredito unija buvo daugiausiai sudariusi skaitmeninių sutarčių ir Tarptautinės kredito unijų dienos minėjimo proga gavome apdovanojimą už unijos skaitmenizavimą, tai už skaitmeninių technologijų naudojimą, už jų naudojimo skatinimą kredito unijoje.

Apie kredito unijos veiklos rezultata. Apie pelną.

Nors kredito unijos pelnas nėra unijos tikslas, ir nežiūrint to, kad kredito unija turėjo neplanuotų ir ne tradicinių išlaidų, metus kredito unija užbaigė be nuostolio.

Informacija apie visus kitus kredito unijos veiklos rodiklius, statistinius duomenis, augimo rodiklius, yra pateikta dalomoje medžiagoje ir unijos monitoringo ataskaitoje.

Na ir pabaigai apie kredito unijos ateitį

Kadangi visi garsūs ekspertai, ekonomistai ir visi aiškiaregiai pranašai pranašauja labai blogą ateitį, sunkius laikus, ekonominę krizę ir bankrotus, todėl jei kalbėčiau atvirkščiai, pranašaučiau gerus laikus, kalbėčiau apie šviesią ateitį, tai išsiskirčiau ir bendro fono. Dėl ženkliai išaugusių privalomų išlaidų kredito unija jau pirmą šių metų ketvirtį uždirbo tik minimalų pelną. Išlaidos didėja dėl padidėjusių indėlių palūkanų, dėl išaugusių paslaugų ir prekių kainų. Gali būti, kad kredito unijai bus nepakeliamos išlaidos privalomoms „amalinėms“ pareigybėms. Amalas tai toks gražus augalas augantis medžių šakose. Pavasarį pirmas sužaliuoja, puošnus, bet jį maitinantis medis skursta ir nyksta. Taip gali atsitikti ir kredito unijose. Kuo toliau tuo daugiau privalomų pareigybių kredito unijos privalo turėti nepriklausomai nuo jų veiklos apimčių. Galima įvardinti pareigybes kurios jokios pridėtinės vertės nesukuria, tačiau privalo būti:

Prie tokių galima būtų priskirti net ir vadovą, jei jis tik vadovauja. Mūsų atveju neblogai yra tai, kad vadovas, gal ne visiškai kokybiškai, bet vykdo dar santechniko, elektriko, valytojo, kiemsargio, tiekėjo ir kitas svarbias pareigas. Tokį vadovą gal dar galima toleruoti. Privalomos yra:

- 2 Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos specialisto
- 3 Vidaus kontrolės specialisto,
- 4 Rizikos vertinimo specialisto,
- 5 Vidaus ir išorės audito tarnybos, ir kitokie tikrinojai.
- 6 Atitikties specialisto pareigybė apie kurias nekalbėsiu. Išvardintos pareigybės nors ir nesukuria pridėtinės vertės, tačiau unijai labai daug

kainuoja ir vienai paskolų vadybininko- kasininko pareigybei gali būti jau nepakeliamos.

Ir dar apie visos finansinės sistemos ateitį.

Čia dabar kalbėsiu ir aš kaip aiškiaregis pranašas. Galvoju, suprantu ir numatau, kad anksčiau ar vėliau (gal net greitai) realūs grynai pinigai (banknotai ir monetos) išnyks. Kurį laiką gal dar egzistuos mums įprastos valiutos ir elektroniniai pinigai atsiskaitymo kortelių bei elektroninių pavedimų pavidale. Tačiau šias įprastas valiutas kad ir elektronines pakeis skaitmeninės Centrinų bankų leidžiamos valiutos. Kas tai yra?. Tikriausiai daugelis girdėjote apie naujos kartos skaitmenines atsiskaitymo priemones, taip vadinamas kripto valiutas. Kripto valiutas iki šiol leido privatūs leidėjai ir kūrėjai, nors tai buvo daugiausia Amerikos valstybių ir Centrinų bankų užsakymu kuriamos valiutos. Kripto valiutų kūrimo užsakovai, kaip teigiama yra centriniai bankai. Bandymai jau baigti. Dabar egzistuojančios kripto valiutos bando nepasiduoti valdomos ir kontroliuojamos valstybių vyriausybėms ir centriniams bankams. Tačiau daugiausiai procesai, jei jie nepasiduoda kontroliuojami valstybių vyriausybėms, tokios veiklos visiškai uždaromos paskelbiamos nusikalstama veikla. Taigi atrodo, kad dabar veikiančios kriptovaliutos bus uždraustos. Tačiau jų pagrindu Centriniai bankai išleis kontroliuojamas skaitmenines valiutas, kurios bus saugomos mobiliuose išmaniuose prietaisuose, asmens kortelėse ir net žmogaus kūne čipsų pavidalu. Tokia mūsų laukia ateitis.

Ačiū už kantrybę išklausančią pateikiamą informaciją